

almanak 2005 ANALÝZLERÝ

{tab=SUNU^}

SUNU^

Sosyal Araştırmalar Vakfı (SAV) olarak 2001 yılında başlattığımız ALMANAK projesinin bu sene beşinci yılındayız. Bu yıl zaman dizini alışmamızda CD olarak basacağız. Bu CD içinde 2004 ve 2005 zaman dizinleri yer alacaktır. Ayrıca, zaman dizinleri ve yıllık makaleleri www.almanak.net adresinde de bulabilirsiniz.

2005, hak ve özgürlük kayıplarıyla andığı bir yıldır. Bunun tersine bir gelişmeyi de ancak Latin Amerika da görmek mümkün olabiliyor.

Bu yılki çalışmamızda özelleştirme ve emek dünyasına ağımlık olarak yer almıştır. Özelleştirme, kapitalizmin krizi ekseninde, uluslararası sermayenin iişine devlet aracılıyla saldırısının bir biçimi olarak ifade edilebilir. Bununla sınıfta mevcut örgütlenme düzeyinin dağılması ve kazanımların ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Özelleştirmek istenen sektörlerden bazıları stratejik olarak nitelenmektedir. Hangi sektörün stratejik olduğuna kim karar verecektir? Toplumun büyük kısmının açlık sınıfta olduğu bir ülkede temel gıda üreten kamu iktisadi işletmelerinin stratejik olup olmadığına kim karar verecektir?

Diğer yandan, yakın zamana kadar, hemen tamamen kamu hizmeti olarak ifa edilen, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik alanlarında kamu üretimi ve hizmetinin sınırlanması ile bu alanlar hızla meta üreten sektörler haline dönüşüyor.

Bütün dünyada, özelleştirme, iş güvencesinin gevşetilmesi, emeklilik, sağlık ve eğitim haklarının ortadan kaldırılmasına yönelik düzenlemeler paralel bir seyir izlemiştir.

Sermayenin ve devletin hegemonyasından bağımız, birleşik bir işçi hareketinin yaratılmadığı bir ortamda, laiklik-irtica üzerinden yapılan siyaset ve devletin Kürt sorununun çözümünde adımı atmaması işi sınıfta bölünmüştür. Milliyetçiliğin yükselişi, sınıfta bölünmesini hızlandırmaktadır.

Özelle_tirmeye kar_1 mücadele genellikle tek bir fabrikan1n s1n1rlar1n1 a_amamaktadır; hatta bir kurulu_un farkl1 illerdeki fabrikalar1 aras1nda ortak bir mücadele hatt1 dahi örülememektedir. Pratikteki sorun, fabrika (veya i_yeri) düzeyindeki mücadelelerin birle_tirilmesidir.

Bütün bunlar h1zla hak kay1plar1na sebep olmaktadır. Özgürlük kay1plar1na bakarsak da kar_1m1za özellikle Terörle Mücadele Yasas1 ç1k1yor.

ABD, 11 Eylül saldırs1n1n ard1ndan, Yurtseverlik Yasas1 ad1n1 verdi i terörle mücadele yasas1 ç1kardı. 26 Ekim 2001 tarihli yasaya göre, üphelilerin evlerine onlar1n bilgisi d1_1nda girip arama yapma, haberle_mesini kontrol etme (telefonlar1n1 dinleme, mektuplar1n1 okuma, e-postalar1n1 izleme vb.) mümkün olabilecektir. ABD de terör san1klar1na i_kence yap1labilece ine dair yasa ç1kar1lmas1, hukuk profesörleri taraf1ndan tart1_1ldı. Burjuvazinin sözcüleri medyada her f1rsatta _unu i_liyorlar: O_kence iyi bir _ey de ildir. Ama terör daha da kötüdür. Bazı durumlarda i_kence, terörden daha az kötüdür.

ABD ve pek çok Avrupa ülkesinde kimlik kart1 ta_1mak, sokaklar1n kameralarla gözetlenmesi, uydudan gözetleme gibi yöntemlere ba_vurulmaya ba_lanm1_tır.

Türkiye de gündeme gelen Terörle Mücadele yasalar1; ABD ve AB dekilerle benzerdir. Burjuvazi, yeni dünya düzeninde Terörle Mücadele yasalar1n1 dünyanın her yerine yaymak amac1ndadır.

ABD de hal böyle iken Türkiye de de AKP ve Adalet Bakan1, bütün yargı sistemini DGM yargısı sistemi ne dönü_türüyor. Sıkıyönetim e dönü_türüyor. 12 Eylül hukuku, genel hukuk sistemi oluyor. Hatta 12 Eylül hukukundan bile geri gidildi i söylenebilir. Yani, bu yasa ile yine, eskisi gibi, çok sayıda gazeteci cezaevlerine girecektir. Suç kapsamı geni_letiliyor ve ceza miktarı arttırılıyor

Yeni tasar1 ile polis, sıkıntılar1ndan kurtarılıyor ! Gözaltına alınan1n sadece bir yakınına (muhtemelen bulunamayan, ula_ılamayan) yakınına haber veriliyor. Böylece, üphelinin yakınları ve avukatlarındın müdahil olmasını önleyerek, polisin i_ini (yasak sorgu yöntemlerini uygulamasını) kolayla_tırıyor. Sadece, bir avukatın hukuki yardında bulunmasını izin veriliyor. üphelinin avukatı (avukatlarındın diyemiyoruz, çünkü bir avukatla sınırlanıyor), soru_turma dosyasını savcının önerisi ve hakimın karar1 ile inceleyebiliyor ve belge almaktan men edilebiliyor. üphelinin avukat yardından yararlanmasını ortadan kaldırılıyor.

Bu kadarla da yetinilmiyor. E er, üphelinin avukatını, terör örgütü ile haberle_me konusunda yardımcı oldu undan üpheleniliyorsa, üpheli ile avukatını görüşmesini dinlemek üzere bir görevli tayin ediliyor, üphelinin ve avukatını birbirlerine verdikleri belgeler inceleniyor. üphelenmenin bir kriteri olmadı na göre, pekala polisle i_birli i

yapmayan bütün avukatlardan _üphelenilebilir!

Tasar1 ile 12 Mart Cuntas1 ndan bu yana tart1_1lan muhbirlik i_i (!) de bir çözüme kavu_uyor. Türkiye tarihinde ilk kez muhbirler para ödülü veriliyor. Bunlar, k1s1tlanan özgürlüklerimize birkaç örnek. Bu somut durum, insan olan herkese sorumluluklar yüklüyor.

Di er yandan ABD politikalar1 ve Ortado u ya bakacak olursak: ABD, küresel enerji güvenli i için Ortado u co rafyas1n1 geni_letmek, haritas1n1 de i_tirmek, bu co rafyada yer alan yirmi iki ülkeyi, bu amaca yetecek gücü olmasa da biçimlendirmeyi hedefliyor.

ABD Ortado u da kal1c1 bir egemenlik tesis etmeyi, kendi varl1 1n1 sürdürmekle e_de er görmektedir. ABD nin amac1; Irak tan ba_layarak Ortado u yu _ekillendirmek ve Körfez bölgesine egemen olma1r.

ABD, petrole alternatif enerji kaynaklar1n1 salamadıkça, Ortado u dan çekilemez.

ABD Irak tan ç1kamaz, Oran daki rejimle de ebediyen ya_ayamaz. Bölge, gelecek on y1l, dünyanın en krizli yeni k1yamet bölgesi olacakt1r...

2005 ALMANAK ANALÖZLER0, alt1 bölümden olu_maktad1r. Birinci bölümde Özelle_tirme- Emek Hareketi-Küreselle_me konular1nda analizler bulunmaktad1r. Bu bölümde yer alan yazarlar1m1z: Erkan Aydo ano lu, Atilla Özsever, Sabrina Kay1kç1, Osmail Sa d1ç, Levent Dokuyucu, Ali Erhan Bilgin, Yüksel Akkaya, Aziz Çelik, Zafer Ayd1n, Gaye Y1lmaz, Nuray Sancar, Asl1han Aykaç ve Sibel Özbudun.

Okinci bölüm, Ekonomi-Bankac1lık-Tar1m analizlerini içeriyor. Bu bölümün yazarlar1 Gülten Kazgan, Berna Güler Müftüo lu, Öztin Akgüç, Ahmet Atal1k ve Bülent Falakao lu.

Üçüncü bölüm, Ortado u-Türkiye analizlerinden olu_uyor. Yazarlar1 Temel Demirer, Semih Hiçy1lmaz, Ohsan Çaralan Sezai Sar1o lu, Yasemin Özgün Çakar, Atilla Göktürk, Kamil Tekin Sürek, Ayd1n C1ng1 ve Nevzat Onaran.

Dördüncü bölümü, Çevre-Kentle_me konusuna ay1rd1k. Yazarlar1 Melda Keskin ve Murat Kay1kç1.

Be_inci bölüm, Kültür-Sanat-Etkinlikler ba_1lık1 bölüm. Yazarlar1 Cengiz Gündo du, Sennur Sezer, Ebru Moço_, Adnan Özyalç1ner, TÜSAM, Serpil Özalo lu ve Gülsüm Cengiz.

Altıncı bölüm, Partiler e ayrıldı. DTP, EMEP, ÖDP, TKP.

Bildiniz gibi ALMANAK kolektif bir çalışmanın ürünüdür. Bireyselleşmenin, tekleşmenin prim yaptığı bir dönemde böyle bir çalışmayı sürdürebilmek ciddi bir destekle mümkün olabilmektedir. Bu nedenle bize desteklerini esirgemeyen akademisyenlere, araştırmacılara, yazarlara, meslek örgütlerine, sendikalara, partilere ve emeğini geçiren herkese Sosyal Araştırmalar Vakfı olarak teşekkür ederiz.

Sosyal Araştırmalar Vakfı

Yönetim Kurulu

{tab=0ÇONDEKÖLER}
ÇONDEKÖLER

SUNUŞ

6

Özelleşirme-Emek Hareketi-Küreselleşme

9

SOSYAL GÜVENLÖK ve SA LIKTA YAŞANAN DEĞERLERİN NEDENLERİ,

Erkan AYDOĞAN LU

11

SOSYAL GÜVENLÖ E KARŞI REFORM, Atilla ÖZSEVER

21

KAMU

YÖNETİMİN YENİDEN YAPILANDIRMA ÇALIŞMALARI KAPSAMINDAKİ HİZMETLERİN
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KALDIRILMASI, Sabrina KAYIKÇI

25

E 0T0MDE SORUNLARLA
0smail SA DIÇ

DOLU B0R YILI DAHA GER0DE BIRAKTIK,

33

ÖZELLE^T0RME
DOKUYUCU

FURYASI AKP EL0YLE SÜRDÜ, TÜRK TELEKOM DA PE^KE^ ÇEK0LD0, Levent

38

ÖZELLE^T0RMELER VE

0^Ç0 SINIFI: DÜNYA YER0NDEN OYNAR,

ÇALI^ANLAR B0RL0K

OLSA , Ali E. B0LG0N

42

ÖZELLE^T0RME VE 0^Ç0 SINIFI, Yüksel AKKAYA

79

PA^ABAHÇE ESK0^EH0R

0^Ç0LER0N0N MÜCADELES0:

GÜDÜMLÜ

SEND0KACILI A KAR^I B0R DENEY0M, Aziz ÇEL0K-Zafer AYDIN

83

0^LETME TARZI

SENDIKACILIK M0ADINI DOLDURDU MU? YOKSA... ,

Gaye YILMAZ

96

2005; AVRUPA DEMOKRAS0SONDE BÜYÜK GER0 ADIM,

Nuray SANCAR

106

KÜRESEL DÖNÜ^ÜMLER

MI INDA TÜRK0YE N0N YOLSUZLUK DENEY0M0, Aslıhan AYKAÇ

118

LAT0N AMER0KA DA FARKLI B0R MÜCADELE D0NAM0 0:
YERL0LER, Sibel ÖZBUDUN

135

Ekonomi-Bankacılık-Tarım

147

TÜRKİYE'DE MAKROEKONOMİK DENGELER ve FİYAT İSTİKRARI,

Gülten KAZGAN*

149

YERELDEN YENİDEN YAPILANDIRILMASI: BKA ve KOBİ TEMELLİ ALANLAR, Berna GÜLER MÜFTÜOĞLU

155

2005 YILINDA BANKACILIK SEKTÖRÜ, ÖZTİN AKGÜÇ

166

TARIMIN LABORATUVARI TARIM İŞLETMELERİ KAPATILIYOR!

Ahmet ATALIK

196

HEGEMONYAYI GÜÇLENDİREN UZLAŞMA: DÖNÜŞ HONG KONG ZORUNU,

Bülent FALAKAĞOĞLU

212

Ortadoğu-Türkiye

219

ABD İMPARATORLU Ğ VE İRTADO Ğ, Temel DEMİRER

221

YENİ DÜNYA DÜZENİNDEN BÜYÜK İRTADO Ğ PROJESİNE,

Semih HİÇYILMAZ

239

HALKLARI TEHDİT EDEN BİR TEHLİKE, MİLLETÇİLİK, Ohsan ÇARALAN

244

MİLLETÇİLİK ve LONÇ KÜLTÜRÜ, Sezai SARILU

258

TÜRKİYEDE SOSYAL İSLAMIN YÜKSELİŞİ ve KÜRESELLEŞME,

Yasemin ÖZGÜN-ÇAKAR

270

YENİ HEMŞERİ HUKUKU ÇERÇEVESİNDE, BİR KERE DAHA YÖNETİM, Atilla GÖKTÜRK

279

BURJUVAZONUN YENİ SOLAHI TERÖRLE MÜCADELE,

Kamil Tekin SÜREK

293

2005 YILINDA SOSYAL DEMOKRASİ, Aydın ÇINGİ

302

BMMDE İTTİHATÇILAR VE REİSİCUMHUR SEÇİMİ, Nevzat ONARAN

308

Çevre-Kentle_me

341

40 KATIR MI, 40 SATIR MI? NÜKLEER ENERJİ, OKLÖM DE Ö^KLÖ ÖNÖN

ÇÖZÜMÜ OLABÖLÖR MÖ?, Melda KESKÖN

343

YEDÖNCÖ YILINDA 12 KASIM 1999 DEPREM KONUTLARI ÜZERÖNE NOTLAR, Murat KAYIKÇI

353

Kültür-Sanat-Etkinlikler

363

META PAZARININ ESTETÖ Ö, Cengiz GÖNDO DU

365

BÖR ^AÖRÖN GÖZÖNDEN 2005 KÖTAPLARI, Sennur SEZER

371

SERMAYENÖN MÖZELERE ÖZEL ÖLGÖ YILI, Ebru MOÇÖ^

375

HÖZÖNLÖ BÖR GÖLMECE YAZARI, Adnan ÖZYALÇINER

381

TÖSAM 2. SINIF ÇALI^MALARI SEMPOZYUMU, TÖSAM

384

UIA 2005 ÖSTANBUL: XXII. DÖNYA MÖMARLIK KONGRESÖ NÖN ARDINDAN, Serpil ÖZALÖ LU

387

KENDÖLERÖ KONU^SALAR, HALKLAR HEMEN DOST OLUR. ,

Gölsüm CENGÖZ

395

HAYDARPASA GARI NIN MERDÖVENLERÖNDE, Gölsüm CENGÖZ

397

Siyasi Partiler

401

ORTADO U DA SÖYASET, DEMOKRATÖK TOPLUM PARTÖSÖ

403

YAKIN GEÇMÖ^TE, DÖNYA VE TÖRKÖYE, EMEK PARTÖSÖ

407

KAPÖTALÖST KÖRESELLE^ME NON YENÖ DÖNEMÖ,

ÖZGÖRLÖK VE DAYANI^MA PARTÖSÖ

426

TÖRKÖYE KOMÖNÖST PARTÖSÖ MERKEZ KOMÖTESÖ TEZLERÖ- 2005

434

{tab=KAPAK}

{/tabs}